

załącznik
do zarządzenia nr 402/2024
Lubuskiego Kuratora Oświaty
z dnia 8 sierpnia 2024 r.

Program Lubuskiego Kuratora Oświaty „Mediacje są OK”

Gorzów Wielkopolski, sierpień 2024 r.

Motto:

„Mediacje stwarzają pewną kulturę komunikacji w szkole, kulturę dialogu – ludzie zaczynają dostrzegać, że można dojść do porozumienia i że warto w ogóle rozmawiać”.

Natalia Boszczyk „Dobre relacje w szkole”

Wprowadzenie

Jednym z najważniejszych zadań realizowanych przez Lubuskiego Kuratora Oświaty jest nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami oświatowymi województwa lubuskiego. W ramach sprawowanego nadzoru Lubuski Kurator Oświaty wspomaga dyrektorów podległych mu placówek w realizacji ich zadań ustawowych, w tym związanych także z organizacją procesu wychowawczego, tworzenia i utrzymywania przyjaznego, bezpiecznego i sprawiedliwego środowiska edukacyjnego.

Szkoła powinna kształtować nie tylko kompetencje kluczowe, ale także kompetencje przyszłości, wśród których umiejętności efektywnej komunikacji, współpracy, krytyczne myślenie oraz rozwiązywania problemów zaliczane są do najważniejszych.

Wychodząc naprzeciw potrzebom związanym z budowaniem pozytywnej atmosfery oraz promowaniu dialogu i współpracy w społeczności szkolnej, Lubuski Kurator Oświaty opracował **Program „Mediacje są OK”**.

Szkoła jako przestrzeń wzajemnych relacji i interakcji stanowi miejsce szczególnego ryzyka występowania różnorodnych konfliktów i sporów. Dlatego też należy uznać, że mediacje zarówno szkolne, jak i rówieśnicze, stanowią cenne źródło pomocy i wsparcia.

Mediacja to skuteczne narzędzie, które może znacząco wpłynąć na poprawę atmosfery w szkołach oraz rozwój kompetencji społecznych uczniów i wsparcia nauczycieli. Jest ona procesem, w którym neutralna osoba trzecia – mediator pomaga stronom konfliktu w znalezieniu wspólnego rozwiązania. Szkolne mediacje wpływają w istotny sposób na poprawę relacji pomiędzy wszystkimi podmiotami w szkole, co jest kluczowym elementem budowania zdrowej i efektywnej rzeczywistości edukacyjnej. Mediacje przyczyniają się zatem do wzmacniania społeczności szkolnej poprzez tworzenie przestrzeni do otwartej komunikacji i współpracy.

Program niniejszy wprowadza się w celu wspomaganie systemu wychowawczego, budowania dialogu w przestrzeni szkolnej dla upodmiotowienia procesu wychowania i kształcenia, opartego na regułach przyzwolenia i partnerstwa w komunikacji, rozwoju kompetencji interpersonalnych uczniów, nauczycieli i rodziców oraz inspirowania kadry pedagogicznej do podejmowania systemowych, wielokierunkowych działań na rzecz budowania pozytywnego klimatu, kultury szkół i placówek oświatowych, opartej na zaangażowaniu i relacjach, które obejmują zasięgiem wszystkie podmioty uczestniczące w życiu społeczności szkolnej.

Zachęcamy do korzystania z oferowanego wsparcia oraz aktywnego udziału w przedsięwzięciach proponowanych w ramach Programu.

Podstawa prawna:

- 1) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 15);
- 3) rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798);
- 4) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2020 r. poz. 2198).

Cel główny:

Zwiększenie kompetencji dyrektorów, nauczycieli i uczniów w zakresie prowadzenia mediacji jako sposobu rozwiązywania sytuacji konfliktowych w szkole.

Cele szczegółowe:

- 1) upowszechnianie wiedzy o mediacji szkolnej i mediacji rówieśniczej;
- 2) wspomaganie w zakresie organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli w celu zdobywania przez nauczycieli kwalifikacji do prowadzenia mediacji szkolnej;
- 3) wspomaganie w zakresie zapisów w statutach szkół dotyczących mediacji szkolnej i rówieśniczej;
- 4) wspomaganie w zakresie realizacji szkolnych planów działań na rzecz mediacji szkolnej i rówieśniczej.

Uczestnicy programu:

- 1) Lubuski Kurator Oświaty i wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim;
- 2) dyrektorzy szkół i placówek województwa lubuskiego;
- 3) nauczyciele, wychowawcy, specjaliści, mediatorzy szkolni;
- 4) uczniowie i rodzice/prawni opiekunowie.

Instytucje współpracujące:

- 1) Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze;
- 2) Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Gorzowie Wielkopolskim;
- 3) Lubuskie Centrum Arbitrażu i Mediacji SIŁA ZGODY w Gorzowie Wielkopolskim;
- 4) ośrodki akademickie, organizacje pozarządowe, instytucje i jednostki działające w obszarze mediacji.

Zadania Lubuskiego Kuratora Oświaty:

- 1) powołanie zespołu do spraw Programu;
- 2) opracowanie *Programu Lubuskiego Kuratora Oświaty „Mediacje są OK”* (zwanego dalej „Programem”) oraz harmonogramu działań;
- 3) upowszechnianie wiedzy o mediacji szkolnej i rówieśniczej poprzez:
 - a) organizowanie dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych konferencji z zakresu metod rozwiązywania sporów obejmujących mediacje, negocjacje, koncyliacje i arbitraż,

- b) zamieszczanie na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim informacji dotyczących realizacji Programu,
 - c) organizowanie konkursów dla szkół i placówek oświatowych związanych z tematyką mediacji,
- 4) opracowanie rocznych sprawozdań, wniosków i rekomendacji do pracy na kolejny rok szkolny;
 - 5) nawiązanie współpracy z ośrodkami akademickimi, placówkami doskonalenia zawodowego nauczycieli i instytucjami działającymi w obszarze mediacji;
 - 6) ewaluacja realizacji Programu w latach szkolnych 2024/25 – 2027/2028.

Zadania placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli:

- 1) planowanie ofert form doskonalenia zawodowego nauczycieli i dyrektorów dla potrzeb realizacji celów i zadań Programu obejmujących w szczególności:
 - a) planowanie i realizowanie mediacji szkolnej i rówieśniczej w sposób sprzyjający rozwiązywaniu sporów oraz ocenianie efektywności działań podejmowanych przez dyrektorów i nauczycieli,
 - b) rozwijanie u uczniów kompetencji społecznych w zakresie zdolności do porozumiewania się w różnych środowiskach, wykazywania się tolerancją, wyrażania i rozumienia różnych punktów widzenia, negocjowania, rozwiązywania konfliktów, zdolności do empatii, współpracy, samoregulacji,
 - c) analizowanie uzyskanych wyników i wykorzystywanie wniosków do pracy z uczniami dla potrzeb podnoszenia jakości i efektywności pracy w obszarze mediacji;
- 2) udostępnianie dyrektorom szkół ofert form doskonalenia zawodowego poprzez publikacje na stronach internetowych i w mediach społecznościowych placówek doskonalenia zawodowego i Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim;
- 3) opracowanie i przekazanie Lubuskiemu Kuratorowi Oświaty rocznych sprawozdań z udziału dyrektorów i nauczycieli w doskonaleniu zawodowym z zakresu mediacji szkolnej i rówieśniczej.

Zadania szkół i placówek oświatowych:

- 1) dokonanie diagnozy bieżących potrzeb szkoły w zakresie prowadzenia mediacji szkolnej i rówieśniczej, w tym diagnozy potrzeb doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- 2) opracowanie oraz realizacja szkolnych planów działań w danym roku szkolnym na rzecz prowadzenia mediacji szkolnej i rówieśniczej;
- 3) doskonalenie zawodowe dyrektorów, nauczycieli ukierunkowane na tematykę dotyczącą realizacji podnoszenia kompetencji celem kompleksowego przygotowania do prowadzenia mediacji i pełnienia roli mediatora;
- 4) nadzór wewnętrzny dyrektora szkoły nad przebiegiem procesu mediacji, uwzględniający założenia Programu, w tym nadzór nad jego realizacją, prowadzony z zastosowaniem form nadzoru pedagogicznego: kontroli i wspomagania;
- 5) opracowanie rocznych sprawozdań z realizacji szkolnych planów działań na rzecz prowadzenia mediacji szkolnej i rówieśniczej, z uwzględnieniem uzyskanych efektów, wniosków i rekomendacji do pracy w kolejnym roku szkolnym.

Założenia dotyczące realizacji Programu:

1. Realizacja Programu przewidziana jest w kolejnych latach szkolnych począwszy od roku szkolnego 2024/2025.
2. Szkoły i placówki oświatowe realizują szkolne plany działań na rzecz prowadzenia mediacji szkolnej i rówieśniczej na dany rok szkolny, z uwzględnieniem potrzeb i specyfiki szkoły/placówki.
3. Działania podejmowane w szkołach, ich realizacja, ewaluacja i modyfikacja odbywa się w zespołach zadaniowych.
4. Na koniec danego roku szkolnego dokonuje się ewaluacji szkolnych planów działań, opracowuje sprawozdania z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji na kolejny rok szkolny.
5. Zespół do spraw Programu powołany przez Lubuskiego Kuratora Oświaty dokonuje ewaluacji i opracowuje sprawozdanie z realizacji Programu w danym roku szkolnym z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji ukierunkowanych na wzrost efektów działań podejmowanych w ramach Programu w kolejnym roku szkolnym.

Harmonogram zadań:

L.p.	Zadania	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1.	Powołanie zespołu do spraw <i>Programu Lubuskiego Kuratora Oświaty „Mediacje są OK”</i> .	Zarządzenie	LKO	Sierpień 2024 r.
2.	Opracowanie projektu <i>Programu Lubuskiego Kuratora Oświaty „Mediacje są OK”</i> i harmonogramu działań. Zatwierdzenie Programu.	Konsultacje Współpraca Redagowanie	Przewodniczący Zespołu do spraw Programu LKO	Sierpień 2024 r.
3.	Przeprowadzenie ankiety wśród dyrektorów szkół i placówek województwa lubuskiego w celu uzyskania informacji o szkołach, w których prowadzone są mediacje szkolne i rówieśnicze.	Ankieta	Przewodniczący Zespołu do spraw Programu	Wrzesień 2024 r.
4.	Uzgodnienia z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Gorzowie Wielkopolskim i Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze tematyki i form doskonalenia zawodowego z zakresu mediacji.	Konsultacje Współpraca	LKO Dyrektor WNP	Wrzesień 2024 r.
5.	Nawiązanie współpracy z ośrodkami akademickimi i jednostkami działającymi w obszarze mediacji w województwie lubuskim.	Współpraca	LKO Dyrektor WNP	Cały okres realizacji Programu
6.	Zaproszenie dyrektorów szkół i placówek oświatowych do udziału w <i>Programie</i>	Narady z dyrektorami szkół i placówek	Przewodniczący do spraw Programu,	Wrzesień 2024 r.

	<i>Lubuskiego Kuratora Oświaty „Mediacje są OK”.</i>	Informacja na PILKO	członkowie Zespołu	
7.	Przedstawienie ofert form doskonalenia zawodowego nauczycieli na dany rok szkolny w zakresie mediacji szkolnej i rówieśniczej.	Informacja na stronach internetowych i w mediach społecznościowych Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. oraz WOM w Gorzowie Wlkp. i ODN w Zielonej Górze	Przewodniczący Zespołu do spraw Programu, członkowie Zespołu	Sierpień/ Wrzesień 2024 r. Sierpień/ Wrzesień 2025 r. Sierpień/ Wrzesień 2026 r. Sierpień/ Wrzesień 2027 r.
8.	Przekazanie dyrektorom szkół i placówek oświatowych materiałów, informacji dotyczących realizacji Programu i doskonalenia zawodowego.	Informacje na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim	Przewodniczący Zespołu do spraw Programu, członkowie Zespołu	Cały okres realizacji Programu
9.	Organizacja konferencji dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych z okazji Międzynarodowego Dnia Mediacji.	Konferencja	Przewodniczący Zespołu do spraw Programu, członkowie zespołu	Październik 2024 r.
10.	Powołanie szkolnych zespołów do spraw mediacji. Opracowanie i wdrożenie szkolnych planów działań na rzecz mediacji szkolnej i rówieśniczej.	Zarządzenia Współpraca w zespołach zadaniowych Konsultacje z wizytatorami rejonowymi	Dyrektorzy szkół i placówek	Cały okres realizacji Programu
11.	Promowanie powołania w szkołach centrum, klubu lub koła mediacji, w skład którego wchodzi mediatorzy szkolni i rówieśnicy do rozwiązywania konfliktów, promowania mediacji.	Informacje na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.	Przewodniczący Zespołu do spraw Programu, członkowie Zespołu	Cały okres realizacji Programu
12.	Udział wizytatorów Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. w kursie kwalifikacyjnym/studiach podyplomowych dla mediatorów szkolnych.	Kurs kwalifikacyjny/ studia podyplomowe	Wizytatorzy KO, Dyrektor WNP	Cały okres realizacji Programu

13.	Objęcie patronatem Lubuskiego Kuratora Oświaty inicjatyw, imprez, wydarzeń edukacyjnych mających na celu upowszechnienie mediacji.	Patronat LKO	Lubuski Kurator Oświaty	Cały okres realizacji Programu
14.	Rekomendowanie dokonania zapisów w statutach oraz w innych dokumentach szkół i placówek oświatowych „prawa do mediacji”.	Konsultacje indywidualne z wizytatorami rejonowymi	Wizytatorzy rejonowi	Cały okres realizacji Programu
15.	Przekazanie informacji o realizacji szkolnych planów działań w ramach Programu, wniosków i rekomendacji.	Sprawozdania	Dyrektorzy szkół i placówek oświatowych	Czerwiec 2025 r. Czerwiec 2026 r. Czerwiec 2027 r. Czerwiec 2028 r.
16.	Opracowanie sprawozdania z realizacji Programu w danym roku szkolnym z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji.	Sprawozdanie	Przewodniczący Zespołu ds. Programu, członkowie Zespołu	Sierpień/ Wrzesień 2025 r. Sierpień/ Wrzesień 2026 r. Sierpień/ Wrzesień 2027 r. Sierpień/ Wrzesień 2028 r.
17.	Ewaluacja realizacji Programu w latach 2024/2025 – 2027/2028.	Sprawozdanie	Przewodniczący Zespołu ds. Programu, członkowie Zespołu	Wrzesień/ Październik 2028 r.